

Utrjene državne meje

Znani pregovor pravi: »Nič novega ni pod soncem.« Maginotova utrdbeni črta, ki varuje vzhodno mejo Francije proti Nemčiji, je vzbudila občudovanje sveta, ki ga je bil deležen tudi njen vis-a-vis na nemški strani: Siegfriedova utrdbeni črta. Kaj povsem novega pa ti črti nista. Nekaj sličnega so imeli že Kitajci nekako pred 3500 leti. Sredi drugega tisočletja pred Kristusom so namreč začeli Kitajci utrjevati severno mejo svojega državnega ozemlja. S severa so prodirala nomadska (pastirska) plemena na kitajsko ozemlje ter so tamkaj ropala, kar se je uropati dalo. Tako se dogaja tudi danes in zato tudi v tem oziru velja: »Nič novega pod soncem.« Kitajci bi bili morali imeti na meji močno oboroženo silo, ki bi naj odbijala napade divjaških plemen. V svoji veliki praktičnosti pa so si stari Kitajci pomagali s tem, da so na meji napravili utrdbe. Iz početka so te utrdbe bile zemski nasipi. Vedno bolj pa so se izpopolnjevale. Naposled so dobile obliko svetovno znanega kitajskega zida, čigar ostanki so še danes ohranjeni. Ta zid je bil 2500 kilometrov dolg, 16 metrov visok in povprečno 7 metrov debel. Iznad zidu so se dvigali v presledkih dve nadstropji visoki stolpi, prav tako so bila napravljena v presledkih tudi vrata. Kitajski zid je v polni meri izvršil nalogo, radi katere je bil postavljen. Prihranil je Kitajski ogromno število človeških življenj, ki bi bila izgubljena v obrambi zoper napade nenasičnih roparskih plemen, ter rešil Kitajsko pred uničenjem.

Misel utrdbenih naprav, ki izvira iz obrambnega nagona človeka, se da zgodovinsko zasledovati pri vseh narodih. Istočasno kot Kitajci so tudi stari Asirci, ki so prebivali v Mezopotamiji (v medrečju svetopisemskih rek Evfrata in Tigrisa), gradili močne utrdbe, obstoječe iz okopov, nasipov in stolpov. Mojstri v grajenju utrdbenih naprav so bili Rimljani, ki so bili odlični vojaški narod. Slavni rimski vojskovodja in državnik Julij Cezar († leta 44. pred Kristusom) je izumil takšno gradnjo vojaškega tabora, kamor so

se rimske legije umaknile v primeru nevarnosti in tudi prezimile, da je bil skoro nezavzet. Ta vzorec je ostal merodajen do srednjega veka. V tej dobi so si tudi vitezi zgradili svoje gradove po visokih, skoraj nedostopnih krajih. Če stojimo danes pred razvalinami teh gradov, zdrkne mnogoteremu preko ustnic vprašanje: »Čemu so si zgradili gradove na takšnih višinah? Saj vendar tukaj radi vetra in vihere ni bilo prijetno stanovati.« Takrat ni šlo za prijetnost, marveč za varnost. Ti gradovi so bili zidani iz debelih zidov, zavarovani z jarki in dviznimi mosti. V teh bivališčih je bila gospoda varna pred sovražniki. Ko so se potem razvila mesta, so se zavarovala z zidovi, širokimi do 3 metre in visokimi do 10 metrov, iznad katerih so se dvigali do 20 metrov visoki obrambni stolpi, pred zidom pa so bili izkopani jarki. Tudi Maribor je imel tak obrambni zid, čigar obrambni stolpi so še ohranjeni.

Moderno orožje je spremenilo tehniko grajenja utrdb, ni pa takšne utrdbे storilo nepotrebne. V svetovni vojni so igrale veliko vlogo belgijske utrdbе, zlasti pa francoska utrdba Verdun. Borbe okoli te trdnjave so bile najbolj krvave v svetovni vojni ter so stale življenje stotisočev vojakov. Trdnjava pa je v polni meri izpolnila svojo nalogo: zadržala je prodiranje sovražnega vojaštva. Geslo, ki ga je izdal sloveči poveljnik te trdnjave maršal Petain: »Ne bodo prodrli (namreč Nemci)«, se je povsem uresničilo. Zato je to geslo zabeleženo na označkah francoskih čet, ki so v sedanji vojni zasledle Maginotovo črto. To je ogromna vrsta utrdb, zapirajoča vzhodno mejo Francije proti napadu Nemčije. Zgrajena je bila na pobudo francoskega ministra Andreja Maginota († l. 1932.), ki se je bil udeležil svetovne vojne ter bil hudo ranjen, da si je komaj rešil življenje. Da bi Francijo obvaroval nesreče, da bi zopet izgubila toliko svoje dragocene ljudske krvi kot med svetovno vojno, je sprožil idejo utrdbene črte, ki bo za sovražnika neprehodna. Proti njej je narodno-socialistična vlada

v Nemčiji zgradila Siegfriedovo črto, ki je bila dograjena malo pred izbruhom sedanje vojne. V teh dveh črtah si oba sovražnika stojita nasproti kot dva leva, ki si rjoveč kažeta zobe iz močnih kletk, v kateri sta zaprta.

Zgled Francije je nagnil male narode, da so začeli z obmejnimi utrdbami zasigurati svojo varnost in neodvisnost. Vdilo jih je prepričanje: Bolje davek v denarju kot davek krvi. Finci so zgradili svojo Mannerheimovo črto, ki je dolgo časa kljubovala ruski sovjetski premoči ter bi morda tudi vzdržala napade, če bi bila opremljena s tako močnimi topovi, kot jih je imela sovjetska armada, in če bi Finci razpolagali s potrebnim številom letal. Ruski sovjeti so se iz lastne skušnje prepričali, kaj pomenja močna utrdbeni črta, in zato so začeli namesto Mannerheimove črte graditi svojo — Vorošilovo — črto, v Aziji pa proti Mandžukuo (mandžurski državi) Stalinovo črto. Poljaki so storili veliko napako, da niso svoje meje zavarovali z utrdbami. Ako bi zgradili primerne obmejne utrdbе, bi se bili v septembru lanskega leta premočnemu sovražniku uspešneje in dalje ustavljali. Danci so pred tednom dni preizkusili, kakšna je usoda države, ki je brez utrjene meje in ki razpolaga z dvema divizijama oborožene sile. Druge male države pa so pokazale večjo energijo v obrambni pripravi svoje države in njene varnosti. Belgijci so zgradili Albertovo črto. Nizozemci hočejo poleg utrdbenih naprav, ki so jih zgradili, uporabiti tudi svoje vodovje, da s poplavo ozemlja onemogočijo ali vsaj zavrejo sovražni napad. Romuni so zgradili svojo Karlovo črto. Grki so te dni dovršili svojo Metaksasovo črto, ki so jo gradili pet let in ki razpolaga s 3000 utrdbami. Vsaka mala država mora — to sedanje mednarodne razmere brezpogojno zahtevajo — storiti vse, kar je potrebno za obrambo svoje eksistence in njene neodvisnosti. Eden izmed najvažnejših pogojev, ki mora biti v sedanji dobi izpolnjen, je utrditve državne meje.

Kmet in ostali poklici v Sloveniji

Važnost kmečkega stanu prihaja v današnjih razburljivih časih do najbolj vidnega izraza, kajti baš v kmečkem stanu se nahaja vir narodne moči in odpora v gospodarskem in nacionalnem oziru. Mnogi temu dejstvu oporekajo s pripombo, da kmečki stan že z ozirom na številnost, še bolj pa na gospodarski položaj ne zavzema v narodnem življenju tistega mesta, ki smo ga v prvem stavku navedli. Radi tega stališča se nam zdi potrebno, da to vprašanje razširimo, naslanjajoč se pri tem na uradne številke, zbrane v knjigi »Gospodarska struktura Slovenije«. Ti podatki so se zbrali na podlagi ljudskega štetja. V prvi vrsti nas zanima

delež kmečkega prebivalstva,

ki znaša še vedno 60,35% celokupnega prebivalstva Slovenije. Področja, kjer prevladuje kmečki stan (70%) in kjer upravičeno lahko govorimo o Slovencih kot kmečkem stanu, so na vzhodu in jugovzhodu Slovenije. Sem spada Prekmurje, Slovenske gorice, Kobansko, večji spodnji del Dravskega polja, Haloze, vse porečje Dravinje z južnovzhodno stranjo Pohorja, Mislinjska dolina pa ves hriboviti pas med celjsko kotlino in Mislinjsko, odnosno šaleško dolino na eni strani ter ljubljansko kotlino na drugi strani. Proti jugu prevladuje kmečki stan v vsem predelu med Savinjo, Voglajno, Savo in Sotlo, po ogromni večini tudi po vsem Dolenjskem z Belo Krajino, prav močno tudi še na Kočevskem, okrog

Ribnice in na bloški planoti vse do Ljubljanskega barja. V teh kmečkih predelih stopajo v ospredje izključno kmečka področja z nad 90% kmečkega stanu. Taki predeli so Prekmurje, Slovenske gorice, Dravsko polje, Haloze z nadaljevanjem ob Dravinji, vzhodno Pohorje, Sotelsko ter Bela Krajina. Kmečka področja s krepkim obrtnim deležem so v porečju zgornje Savinje, večina gorenjskega kmečkega podeželja, gozdnata Notranjska in do neke mere Kočevsko.

V industriji in obrti

je zaposlenega okrog 19,49% prebivalstva, od žagarstva in lesne industrije živi 3,43% prebivalstva, od kovinske obrti 3,65%, v tekstilni industriji okrog 1,37%, v rudarstvu 2,4%, v prometu je pa zaposlenih okrog 3,96% prebivalstva. Izrazito industrijska področja so Jesenice, Kranj, Domžale, Kamnik; rudarska področja so Trbovlje, Mežiška dolina. Obrtno-industrijske okolice so okrog Ljubljane, Celja in Maribora. Gorska področja so severno Pohorje in Karavanke.

Gospodarska različenost

Slovenije je torej zelo velika, kar nam pove že gornji površni pregled zaposlenosti v Sloveniji. Na tako malem prostoru malokje najdemo toliko razlik v gospodarstvu. Zato je zelo težko podajati smernice za izboljšanje življenjskih prilik našega ljudstva. Zelo veliko število je tudi takih, ki so po imenu sicer

kmetje, toda žive vendarle od industrije, rudarstva ali obrti, in je v tem oziru zelo težko določiti, kam se naj ti ljudje uvrste.

Povezanost kmečkega stanu z ostalimi poklici

Pri toliki različenosti prebivalstva v Sloveniji ni mogoče ločiti kmečkega stanu od drugih poklicev, kot to mnogi mislijo, kajti kmečki stan je na druge stanove in poklice vezan s tisočermi vezmi, in obratno. Vez med kmečkim stanom in ostalimi stanovi je pa v glavnem v neusahljivem viru svojega dotoka kmečkega stanu v druge poklice in stanove, ki sprejemajo odviske kmečkega prebivalstva ter se ob njem prerajajo in pomlajujejo. Vez, ki veže kmečki stan z drugimi stanovi in poklici, ni torej samo v gospodarskih koristih, ampak predvsem v krvi in sreči. Ta vez bo vedno ostala in bo vsak poskus ločiti kmečki stan od drugih stanov brezuspešen.

Nauk za kmečki stan

ob koncu tega našega pregleda je, da se v polni meri zaveda svoje pomembnosti (že z ozirom na število) v slovenskem narodnem telesu in da temu primerno povsod uveljavi svojo voljo. Prav posebno je to potrebno v krajih, kjer prevladuje kmečko prebivalstvo. Tu naj občina pa tudi okrajna glavarstva uravnajo vse svoje delo tako, da bo v polni prid kmečkemu ljudstvu. Možnost uveljaviti to načelo imajo (posebno na občini) tudi kmetje sami, za kar je pa potrebna sloga in